

עמ"ת 44845/09/15 - ר מ נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

01 אוקטובר 2015

עמ"ת 44845-09-15 מ(עציר) נ' מדינת ישראל

בפני כב' השופט יצחק כהן, סגן נשיא
העורר ר מ
נגד
המשיבה מדינת ישראל

החלטה

1. ערר על החלטת בית משפט השלום בחדרה (כב' השופטת הגב' קרן אניספלד) מתאריך 24.9.2015 בתיק מ"ת 40339-08-15.

2. בכתב האישום שהוגש נגד העורר לבית משפט קמא, מואשם העורר בשלוש הפרות של צו ההגנה שניתן נגדו. צו ההגנה אסר על העורר להגיע אל בית הוריו בחדרה או להתקרב לבית הוריו, מרחק קטן מ- 500 מטר.

נטען, בכתב האישום, שחרף הצו, בתאריכים 15.8.2015, 16.8.2015 ו- 17.8.2015, העורר הגיע לבית הוריו.

3. השתלשלות הדברים הייתה כדלקמן:

(א) בתאריך 6.7.2015 ניתן נגד המשיב צו ההגנה, במעמד צד אחד. כאמור, הצו ניתן לבקשת אמו של העורר, ולפיו נאסר על העורר להגיע לבית הוריו בחדרה או להתקרב אליו מרחק קטן מ- 500 מטרים. הדיון בבקשת אמו של העורר, במעמד שני הצדדים, נקבע לתאריך 12.7.2015.

(ב) בתאריך 12.7.2015 התקיים דיון בבית המשפט, ואולם, העורר לא התייצב לדיון. עקב כך בית המשפט האריך תוקפו של צו ההגנה עד לתאריך 5.10.2015. לטענת באת כוח העורר, העורר לא התייצב לדיון, מחמת שבאותו מועד היה מאושפז בבית החולים "שער מנשה". אציין, שככל שעלה בידי לברר עם באת כוח העורר, גם לאחר שהעורר שוחרר מבית החולים, לא הוגשה לבית המשפט

בקשה לבטל את הצו שניתן בהעדרו.

(ג) בתאריכים 15.8.2015, 16.8.2015 ו- 17.8.2015, העורר הפר לכאורה את הצו, והגיע לבית הוריו. אמו של העורר התקשרה למשטרה, והמשטרה הרחיקה אותו מהמקום. אין חולקים שהעורר לא פגע באיש ולא גרם כל נזק לרכוש.

(ד) בעקבות הפרת צו ההגנה, הוגש נגד העורר כתב אישום, המונה שלושה אישומים. בכל אחד מאישומים מואשם העורר בהפרת הוראה חוקית. לצד כתב האישום הוגשה בקשה להארכת מעצרו השל העורר עד תום ההליכים.

(ה) בהחלטה שניתנה על ידי בית משפט קמא בתאריך 3.9.2015, החליט בית המשפט לדחות את הבקשה להארכת מעצרו של העורר עד תום ההליכים. בית המשפט קמא קבע, שלא נמצאו לו ראיות לכאורה להוכחת העובדה, שהעורר קיבל את צו ההגנה או שהבין את משמעותו.

(ד) המשיבה הגישה ערר על החלטת בית משפט קמא, ובהחלטת בית משפט זה (כב' השופט ע' גרשון בתיק עמ"ת 5621-09-15), קבע בית המשפט שקיימות ראיות לכאורה המלמדות על כך שהצו נמסר לעורר. באשר למידת הבנת העורר את הצו נקבע, כי עניין זה יש לברר במסגרת ההליך העיקרי. בהחלטת בית המשפט בערר הורה בית המשפט לבדוק את העורר בתנאי מעצר למשך 15 ימים, דהיינו, עד לתאריך 19.9.2015.

(ה) בעקבות החלטת בית המשפט בערר, הועבר העורר לבית חולים שער מנשה לבדיקה, שם שהה עד לתאריך 24.9.2015, מועד בו הובא לבית משפט קמא לדיון בבקשה להארכת מעצרו עד תום ההליכים.

(ו) חרף העובדה שבית המשפט קצב את התקופה לבדיקת העורר בתנאי מעצר, עד לתאריך 19.9.2015, בתאריך זה לא הוגשה בקשה להארכת מעצרו של העורר. למעשה החל מתאריך 19.9.2015 העורר היה בסטטוס של משוחרר ממעצר. עם זאת, וכאמור, העורר המשיך לשהות בבית החולים שער מנשה עד לתאריך 24.9.2015, מועד בו הובא להיות המשפט.

(ז) בתאריך 24.9.2015 נדונה בבית משפט קמא בקשת המשיבה להארכת מעצרו של העורר עד תום ההליכים. נוכח קביעת בית המשפט המחוזי, שקיימות ראיות לכאורה, דן בית המשפט בשאלת עילת המעצר. בית משפט קמא מצא, שקיימת בעורר מסוכנות, המקימה עילה להארכת מעצרו עד תום ההליכים. בית המשפט הוסיף, שמסוכנותו של העורר מתגברת נוכח היותו דייר רחוב. על כן, ובהעדר חלופת מעצר, הורה בית המשפט להאריך מעצרו עד תום ההליכים.

4. בערר שלפני טוענת באת כוח העורר, כי לא היה מקום להאריך מעצרו של העורר, שהרי למעשה החל מתאריך 19.9.2015 כבר היה משוחרר, ולא בנקל בית המשפט יורה על מעצרו של אדם שכבר שוחרר קודם לכן. עוד טענה באת כוח העורר, שהקראת כתב האישום נעשתה בפתח הישיבה שהתקיימה בתאריך 24.9.2015, דהיינו לאחר שכבר חלפו 30 ימים מהמועד בו הוגש כתב האישום, ועל כן, אף בשל כך היה מקום לשחרר את העורר מהמעצר. עוד הוסיפה באת כוח העורר וטענה, שאפילו היה מקום להניח שקיימת בעורר מסוכנות, הרי זו מסוכנות ברף הנמוך ביותר. לטענתה, העורר אינו מאיים על משפחתו, וקריאותיה של אמו למשטרה נועדו להגן עליו ומחמת חששה של האם שמא יקרה לו משהו, בהיותו דייר רחוב. לדעת באת כוח העורר, ניתן כיום לשחרר את העורר מהמעצר, כדי לאפשר לו לחזור להוסטל בו היה מטופל בעבר.

באת כוח העורר הוסיפה, כי לדעתה, גם אם בסופו של ההליך יורשע העורר בדין, צפוי העורר לכל היותר לעונש של מאסר על תנאי בלבד, ועל רקע זה, אין כל הצדקה להחזקתו בשלב זה במתקן כליאה.

5. לעומת טענות באת כוח העורר, טען בא כוח המשיבה, כי אין להתערב בהחלטת בית משפט קמא.

6. לאחר ששקלתי טענות באי כוח הצדדים, ועיינתי בחומר החקירה שנאסף, הנני מחליט לדחות את הערר.

לכאורה פטור אני מלבחון קיומן של ראיות לכאורה, שכן סוגיה זו נבחנה על ידי חברי המלומד, כב' השופט עודד גרשון. ואולם, למרות זאת, בחנתי את תיק החקירה, ואין לי אלא להיתלות באילן גבוה. כמו חברי, כב' השופט גרשון, אף אני סבור שקיימות ראיות לכאורה להוכחת העובדות המפורטות בכתב האישום. אציין, שבתיק החקירה מצוי אישור מסירה, חתום לכאורה על ידי העורר, ולפיו נמסר לו צו ההגנה בתאריך 12.7.2015. מוכן אני להניח, שבתאריך 12.7.2015 העורר היה מאושפז, ולא יכול היה להגיע לדיון, ואפשר אף שמצבו הנפשי באותה עת לא איפשר לו להבין את הצו. ואולם, מכיוון שהצו הוארך בתאריך 12.7.2015 בהעדרו של העורר, יכול היה העורר לבקש את ביטולו בכל מועד לאחר שמצבו הנפשי השתפר.

כל עוד הצו עמד בתוקפו, העורר היה חייב לקיימו.

7. אשר לעילת המעצר, מחומר החקירה עולה, שמשפחתו של העורר החליטו להקיא אותו מתוך המשפחה על רקע התמכרותו לנטיילת תרופות פסיכיאטריות ושתיית אלכוהול. נראה הדבר שהמשפחה נואשה מלטפל בעורר או אינה מסוגלת לטפל בו, ועל כן ביקשה להרחיקו מהבית, ולהטיל את נטל הטיפול בו על רשויות הרווחה. עם זאת, לצד יאווה של המשפחה וחוסר יכולתה לטפל בעורר, חוששת אמו של העורר מהתנהגות אלימה מצדו. דבר זה נלמד מהודעתה של האם, מתאריך 18.8.2015, בה נשאלה האם מדוע

היא מפחדת מפניו של העורר, וכך השיבה: "אני מפחדת ממנו כי הראש שלו לא עובד. אם הוא יהיה בבית הוא יכול לקום באמצע הלילה ולקחת סכין. הוא לא נורמלי. הוא חולה".

להתרשמותי, יותר משהעורר זקוק למעצר הוא זקוק לטיפול גמילה, ואין אלא להצטרף שלכאורה, משפחת העורר בחרה להרחיק את העורר מעל פניה ולהטיל את נטל הטיפול בו על רשויות הרווחה. בהקשר זה אציין, שחוות הדעת שהתקבלה לאחר הבדיקה הפסיכיאטרית, שנעשתה לעורר בהוראת בית המשפט, מלמדת, שהעורר אינו זקוק להמשך אשפוז פסיכיאטרי, אלא זקוק "למעקב פסיכיאטרי מרפאתי והתאמת מסגרת לנפגעי שימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים".

8. גם אם הצורך במתן טיפול לעורר הוא ברור וגלוי לעין, הרי בשלב זה קצרה ידי מלהושיע את העורר. נראה הדבר, שכל עוד לא נמצאה לעורר המסגרת המתאימה, שחרור העורר מהמעצר יחזיר את העורר אל הרחוב. מכאן תהיה קצרה הדרך להישנות מקרים בהם העורר ימשיך ליטול את התרופות להן התמכר ולשתות אלכוהול, ושוב יחזור העורר ויהווה איום על הוריו, איום בעטיו פנו לבית המשפט ועתרו לקבל צו הגנה מפניו. יתרה מזאת, צו ההגנה שניתן עתיד לפקוע בעוד 4 ימים (בתאריך 5.10.2015), ובהעדר מחסום שיפוטי בין העורר ומשפחתו, החיכוך ביניהם עלול להיות חזק יותר.

על כן, באשר לשאלת עילת המעצר, הנני סבור שקיימת בעורר מסוכנות, בעיקר כלפי הוריו, ובשלב זה לא נראה שיש דרך להפיגה.

9. כמו בי משפט קמא אף אני סבור, שאם קיימות ראיות לכאורה להוכחת העובדות המפורטות בכתב האישום, וקיימת עילת מעצר, הרי שבאין חלופת מעצר, לא ניתן לשחרר את העורר אל הרחוב.

מטעם זה, הנני סבור, שיש לדחות את הערר.

10. לא נעלמו מעיני טענותיה הנוספות של באת כוח העורר, ולהלן אתייחס אליהן בקיצור:

(א) אמנם, החל מתאריך 19.9.2015 העורר היה בסטטוס של משוחרר ממעצר. עם זאת העורר המשיך לשהות בבית החולים עד אשר הובא לבית המשפט בתאריך 24.9.2015. נראה הדבר, שהרשויות לא שמו לב לכך שצו המעצר פקע, והמשיכו להתייחס אל העורר כאל אדם הנתון במעצר, ואף כאשר הובא לבית המשפט בתאריך 24.9.2015, היה העורר אזוק בידיו וברגליו. אכן בעניינו של העורר נפלה תקלה, שכל הנראה לא נגרמה בזדון אלא מחוסר תשומת לב. ואולם, חומרת התקלה עומעמה לאור העובדה שחירותו של העורר נשללה ממנו בבית חולים ולא בבית מעצר.

נכון הדבר, שלא בנקל יורה בית המשפט על מעצרו של אדם שכבר שוחרר מהמעצר, אך אינני סבור שהדבר חל על העורר. בתאריך 24.9.2015 היה על בית המשפט קמא לשקול האם יש לשחרר את העורר ממעצרו אל הרחוב, או שמא יש צורך להאריך את מעצרו, חרף העובדה שלמעשה היה משוחרר מבחינה פורמלית. בנסיבות העניין, ולאור המסוכנות הטמונה בעורר, הנני סבור, שבית המשפט החליט נכון.

(ב) באת כוח העורר הוסיפה וטענה, כי הקראת כתב האישום נעשתה לאחר חלוף 30 ימים מיום הגשת כתב האישום, ולטענתה אף עניין זה מחייב את שחרורו של העורר ממעצרו.

אין אני מקבל טענה זו, שכן גם אם כתב האישום לא הוקרא לנאשם בתוך 30 ימים, אין לשחרר את הנאשם באופן אוטומטי. אמנם "נקודת האיזון" השתנתה, אך עדיין מוטל על בית המשפט לשקול את מסוכנותו של הנאשם (וראו: בש"פ 7847/10 **מדינת ישראל נ' עמאש** (פורסם במאגר נבו - 28.10.2010).

יתרה מזאת, טענות באת כוח העורר סותרות זו את זו. אם החל מתאריך 19.9.2015 העורר היה בסטטוס של משוחרר ממעצר, כי אז לא הייתה חובה מן הדין לקיים את הקראת כתב האישום בתוך 30 ימים. על כן, מהבחינה הפורמלית, כאשר בית משפט קמא החל לדון בתאריך 24.9.2015 בבקשת המעצר, וקיים הקראה באותו מועד, לא נפגעה זכותו הדיונית של העורר, שעד לאותה עת, לפי הנטען על ידי באת כוחו, הוא כלל לא היה במעצר.

(ג) באת כוח העורר טענה, שאם העורר ישוחרר מהמעצר, מבקש הוא לשוב להוסטל בו שהה בעבר. מהודעת העורר, מתאריך 18.8.2015 עולה, שהעורר שהה במחצית הראשונה של חודש אוגוסט מספר ימים בהוסטל (והוא אף לא זכר את שם ההוסטל). ואולם, בניגוד לכללי ההוסטל, שאסרו את יציאתו של העורר מההוסטל במשך שבועיים, העורר יצא מההוסטל, ועל כן כאשר חזר סרבו להכניסו.

בשלב זה, איש לא בדק, האם הנהלת ההוסטל תהיה מוכנה לקבל את העורר בחזרה, ובוודאי שלא ניתן להתייחס להוסטל כאל חלופת מעצר, אשר תאיין את מסוכנותו של העורר. אעיר, שאם סברה באת כוח העורר, שיש מקום להעלות את האפשרות שהעורר ייקלט בהוסטל אם ישוחרר ממעצרו, היה עליה לבדוק אפשרות זאת, בראש ובראשונה עם הנהלת ההוסטל.

11. אשר על כל האמור לעיל, הנני מחליט לדחות את הערר.

תיק החקירה הוחזר לב"כ המשיבה במעמד מתן ההחלטה.

ניתנה היום, י"ח תשרי
תשע"ו, 01 אוקטובר
2015, והודע בפומבי.
י' כהן, שופט
סגן נשיא